

Porušenie: Článok 81 ES (dnes čl. 101 ZFEÚ)

Súdny dvor Európskej únie (SDEÚ) vydal dňa 14.02.2012 rozsudok vo veci C–17/10 prejudiciálnej otázky podanej rozhodnutím Krajského súdu v Brne.

SDEÚ sa zaoberal najmä nasledovnými pojmami: *„Hospodárska súťaž- kartel na území členského štátu, ktorý začal pred pristúpením tohto štátu k Európskej únii- medzinárodný kartel s účinkami na území Únie a Európskeho hospodárskeho priestoru –článok 81 ES a článok 53 dohody EHP- stíhanie a trestanie protiprávneho konania vo vzťahu k obdobiu pred dňom pristúpenia a po ňom- pokuty- vymedzenie právomoci a príslušnosti Komisie a vnútroštátnych orgánov pre hospodársku súťaž- uloženie pokút Komisiou a vnútroštátnym orgánom pre hospodársku súťaž- zásada ne bis in idem- Nariadenie (ES) č. 1/2003- článok 3 ods. 1a čl. 11 ods. 6 –Dôsledky pristúpenia nového členského štátu k Únii.“*

Súdny dvor Európskej únie v prejudiciálnom konaní odpovedal na nasledovné prejudiciálne otázky.:

1. *„Je potrebné vykladať článok 81 (ES) (teraz článok 101(ZFEÚ)) a nariadenie (č.1/2003) tak, že tieto predpisy je potrebné aplikovať (v konaní zahájenom po 01. máji 2004) na celú dobu trvania kartelu, ktorý na území Českej republiky začal pred jej vstupom do Európskej únie (t.j. pred 01. májom 2004) a pokračoval a bol ukončený po vstupe Českej republiky do Európskej únie*
2. *Je potrebné čl. 11 ods. 6 v spojení s čl. 3 ods. 1 a sedemnástym bodom odôvodnenia nariadenia (č. 1/2003), s bodom 51 oznámenia Komisie (...), so zásadou ne bis in idem vyplývajúcej z (...) Listiny (...) a so všeobecnými zásadami európskeho práva vykladať tak, že ak Komisia zahájí po 01. máji 2004 konanie pre porušenie čl. 81 (ES) a vo veci samej rozhodne:*
 - a. *Strácajú orgány pre hospodársku súťaž členských štátov bez ďalšieho právomoc sa týmto konaním raz a navždy zaoberať?*
 - b. *Strácajú orgány pre hospodársku súťaž členských štátov právomoc aplikovať na to isté konanie predpisy vnútroštátneho práva obsahujúce obdobnú právnu úpravu ako čl. 81 (ES) (...)?“*

K prvej prejudiciálnej otázke:

Súdny dvor v súvislosti s prvou prejudiciálnou otázkou uviedol, že čl. 3 ods. 1 nariadenia č. 1/2003 a čl. 81 ES predstavujú hmotnoprávne normy unijného práva. Súdny dvor pripomenul judikatúru, podľa ktorej musia byť hmotnoprávne normy unijného práva vykladané tak, že sa vzťahujú na situácie existujúce pred nadobudnutím ich účinnosti len vtedy, keď z ich znenia, účelu alebo systematiky jasne vyplýva, že im takýto účinok má byť priznaný. Súdny dvor však dospel k záveru, že ani znenie, ani účel ani systematika čl. 81 ES, a čl. 3 nariadenia 1/2003

neobsahujú žiadne jasné indície v prospech použitia týchto dvoch ustanovení so spätnou účinnosťou.

Súdny dvor Európskej únie teda uzavrel, že ustanovenia čl. 81 ES a čl. 3 ods. 1 nariadenia č. 1/2003 sú použiteľné na prípadné protisúťažné účinky kartelovej dohody dotknutej v pôvodnom konaní na území Českej republiky len v rozsahu, v ktorom je potrebné tieto účinky postihovať z dôvodu, že nastali v dobe počínajúcej 01. májom 2004.

Súdny dvor ďalej uviedol, že len vnútroštátne orgány mali v dobe pred 01. májom 2004 v rámci prejednávanych prípadov protisúťažných účinkov vyvolaných na území Českej republiky právomoc používať a vykonávať ako vnútroštátne právo, tak Európsku dohodu o pridružení medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi a jednej strane a Českou republikou na strane druhej. Okrem toho súd pripomenul, že nariadenie 1/2003 nebolo pred 01. májom 2004 použiteľné ani v starých, ani v nových členských štátoch

K argumentom žalobcov týkajúcim sa dovolávania sa spätného uplatňovania miernejšieho trestu (tj. že zásada spätného uplatnenia miernejšieho trestu odôvodňuje posudzovanie protisúťažných účinkov, ktoré kartelová dohoda dotknutá v pôvodnom konaní vyvolala na území Českej republiky pred 01. májom 2004 z hľadiska článkov 81 ES a nariadenia 1/2003) Súdny dvor uviedol, že žalobcovia tým, že sa takejto zásady dovolávajú neusilujú o uplatnenie miernejšej sankcie za obdobie pred 01. májom 2004, ale v skutočnosti je ich cieľom dosiahnuť to, aby Úrad pre ochranu hospodárskej súťaže nevydal ohľadom účinkov kartelovej dohody dotknutej v pôvodnom konaní na území Českej republiky žiadne rozhodnutie.

Z týchto záverov Súdného dvora Európskej únie teda vyplýva, že ustanovenie čl. 81 ES a čl. 3 ods. 1 nariadenia 1/2003 nemôžu byť v konaní zahájenom po 01. máji 2004 použité na kartelovú dohodu, ktorá vyvolala účinky v obdobiach pred 01. májom 2004 na území členského štátu, ktorý pristúpil k Európskej únii k tomuto dňu.

K druhej prejudiciálnej otázke

K druhej prejudiciálnej otázke Súdny dvor podotkol, že je pravdou, že čl. 11 ods. 6 v spojení s čl. 3 ods. 1 nariadenia č. 1/2003 na základe ktorého orgány členských štátov pre hospodársku súťaž strácajú príslušnosť používať čl. 81 ES a 82 ES, akonáhle Komisia zahájí konanie za účelom prijatia rozhodnutia podľa kapitoly III nariadenia č. 1/2003 obsahuje procesnú normu a je použiteľný od 01. mája 2004 vo všetkých členských štátoch, a to i v konaniach týkajúcich sa kartelových dohôd, ktorých predmetom sú situácie, ktoré vznikli pred týmto dňom.

V tejto súvislosti však tiež uviedol, že nariadenie 1/2003 neuvádza, že by vnútroštátne orgány pre hospodársku súťaž zahájením konania zo strany Komisie trvale a raz a navždy strácali právomoc používať vnútroštátne právne predpisy v oblasti hospodárskej súťaže, ale ukončením konania začatého Európskou komisiou sa právomoc vnútroštátnych orgánov obnovuje.

Z uvedeného dôvodu teda Súdny dvor dospel k záveru, že pokiaľ Európska komisia zahájí vo veci kartelovej dohody konanie podľa kapitoly III nariadenia č. 1/2003,

nestráca tým orgán pre hospodársku súťaž dotknutého členského štátu podľa čl. 11 ods. 6 nariadenia 1/2003 v spojení s čl. 3 ods. 1 nariadenia právomoc postihovať na základe vnútroštátneho práva hospodárskej súťaže protisúťažné účinky, ktoré táto dohoda vyvolala na území uvedeného členského štátu v obdobiach pre jeho pristúpením k Únii.

V otázke porušenia zásady *ne bis in idem* Súdny dvor uviedol, že použitie zásady *ne bis in idem* podlieha trojitej podmienke: naplneniu totožnosti skutku, totožnosti páchatel'a a totožnosti chráneného právneho záujmu. V prejednávanej veci však podľa Súdneho dvora Európskej únie nebola naplnená podmienka totožnosti skutku. V tomto prípade sa otázka, či sa podniky dopustili konania, ktorého účelom alebo dôsledkom bolo vylúčenie, obmedzenie alebo narušenie hospodárskej súťaže nemôže byť posudzovaná abstraktne, ale musí byť preskúmaná s ohľadom na územie, buď v vnútri Európskej únie alebo mimo ňu, na ktorom sa prejavil účel alebo dôsledok dotknutého konania, a na dobu, behom ktorej sa takýto účel alebo dôsledok dotknutého konania prejavoval.

Súdny dvor skonštatoval, že rozhodnutie Európskej komisie sa nevzťahuje na žiadny z protisúťažných dôsledkov kartelovej dohody na území Českej republiky v období pred 01. májom 2004.

Súdny dvor preto dospel k záveru, že zásada *ne bis in idem* nebráni tomu, aby boli podnikom, ktoré sa zúčastnili kartelovej dohody vnútroštátnym orgánom pre hospodársku súťaž dotknutého členského štátu uložené pokuty postihujúce účinky, ktoré táto dohoda vyvolala na území tohto štátu v dobe pred jeho pristúpením k Európskej únii, vzhľadom na to, že pokuty, ktoré boli účastníkmi tejto dohody uložené rozhodnutím Európskej komisie prijatým pred vydaním rozhodnutia vnútroštátneho orgánu pre hospodársku súťaž, uvedené účinky nepostihovali.

Viac informácií na :

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=119427&pageIndex=0&doclang=sk&mode=doc&dir=&occ=first&part=1&cid=846419>